TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı :21019
Tarih :04.11.2026

52596

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Arzoxlî (Kervanpınar) Mahallesi'nde köylülerin hayvancılık ve tarımsal üretim amacıyla kullandığı ortak mera alanlarında Zenkar-1 ve Zenkar-2 adıyla güneş enerjisi santralleri ve enerji depolama tesisleri kurulması planlanmaktadır. Basına yansıyan bilgilere göre, iki proje kapsamında toplam 540 dönümü aşan mera alanı söz konusu olup, alanların mera statüsünden çıkarılarak enerji yatırımlarına tahsis edilmesi köylülerin geçim kaynakları ve ortak kullanım hakları bakımından ciddi kaygılara neden olmuştur.

Köylüler, meraların kendi rızaları dışında projelere açıldığını, hayvanlarını otlattıkları alanların daralmasının hayvancılığı ve ekonomik yaşamlarını tehdit ettiğini belirterek projelere karşı çıkmaktadır. Mart 2026'da proje çalışmalarına yönelik müdahale sırasında dört kişinin yaralandığı, Ekim 2026'da ise şirket çalışanlarının kolluk kuvvetleri eşliğinde proje sahasına girdiği haberlerde yer almıştır.

Basına yansıyan bilgilere göre Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Zenkar-1 ve Zenkar-2 projelerine ayrı ayrı 49 yıllık elektrik üretim lisansları vermiştir. Öte yandan Zenkar-2 projesine ilişkin yargı sürecinde görevlendirilen bilirkişi heyetinin, projenin mevcut hâliyle uygulanmasını uygun bulmadığı, çevresel etkiler, tarım ve hayvancılık, su akışı, erozyon ve kültürel miras konularında değerlendirme eksikliklerine işaret ettiği aktarılmıştır.

Şirketin sahibi olduğu belirtilen kişinin AKP Diyarbakır İl Yönetimiyle bağlantısına ilişkin haberler de kamuoyunda, kamu arazilerinin ve ortak kullanım alanlarının özel şirketlere tahsisi süreçlerinde şeffaflık ve eşitlik ilkelerinin gözetilip gözetilmediğine dair soru işaretleri doğurmuştur. Bu bağlantı iddiasının kendisi hukuka aykırılık kanıtı değildir; ancak karar süreçlerinin nesnel, denetlenebilir ve kamu yararına uygun olup olmadığının açıklanmasını gerekli kılmaktadır.

Mera alanlarının korunması, hayvancılığın sürdürülebilirliği, köylülerin geçim kaynaklarının güvence altına alınması ve kamu arazilerinin tahsisinde kamu yararının gözetilmesi bakımından aşağıdaki soruların yanıtlanması gerekmektedir.

1. Arzoxlî (Kervanpınar) Mahallesi'nde Zenkar-1 ve Zenkar-2 projelerine konu edilen arazilerin toplam yüzölçümü kaç dönümdür? Bu alanların ne kadarı proje öncesinde mera olarak kayıtlıdır?
2. Söz konusu alanların mera statüsünden çıkarılması veya amaç dışı kullanımına izin verilmesi kararları hangi tarihlerde, hangi kurumlar tarafından ve hangi mevzuat hükümlerine dayanılarak alınmıştır?
3. Mera alanlarının enerji yatırımlarına tahsisi sürecinde 4342 sayılı Mera Kanunu'nun öngördüğü koşulların tamamı yerine getirilmiş midir? Tahsis amacı değişikliğine ilişkin işlemlerde köylülerin, hayvan yetiştiricilerinin ve meradan yararlanan diğer yurttaşların mevcut kullanım hakları nasıl değerlendirilmiştir?
4. Zenkar-1 ve Zenkar-2 projeleri nedeniyle meradan yararlanan hane sayısı, hayvan sayısı ve etkilenecek hayvancılık işletmesi sayısı belirlenmiş midir? Belirlenmişse veriler nelerdir? Belirlenmemişse, köylülerin geçim kaynakları üzerindeki etkiler hangi somut verilere dayanılarak değerlendirilmiştir?
5. Projelerin mera alanlarında kurulması karşılığında şirkete herhangi bir tahsis bedeli, kullanım bedeli veya başka bir mali yükümlülük uygulanmış mıdır? Uygulanmışsa belirlenen bedeller hangi yöntemle hesaplanmıştır? Tahsis süresi, bedellerin güncellenmesi ve yükümlülüklerin yerine getirilmesinin denetimi hangi esaslara bağlanmıştır?
6. Mera tahsisi ve projelerin uygulanmasına ilişkin idari işlemler hakkında açılmış davalar bulunmaktadır. Bakanlığınızın bu davalardan haberdar olmasının ardından, yargı süreçleri ve alınmış geçici veya nihai kararlar doğrultusunda hangi idari tedbirler alınmıştır? Mahkeme kararlarının uygulanmasını sağlamak üzere ilgili kurumlarla koordinasyon kurulmuş mudur?
7. Bakanlığınız, Arzoxlî'deki mera tahsisi ve GES projelerinin köylülerin geçim kaynakları üzerindeki etkileri hakkında bağımsız bir saha incelemesi yapmayı ve meradan yararlanan yurttaşların görüşlerini doğrudan almayı planlamakta mıdır?
8. Bakanlığınız, yenilenebilir enerji yatırımlarının geliştirilmesi sırasında mera alanlarının korunmasını, hayvancılığın devamlılığını ve kırsal toplulukların ortak kullanım haklarını güvence altına almak amacıyla mevcut uygulamaları gözden geçirmeyi ve mera tahsis süreçlerinde daha güçlü şeffaflık ve katılım mekanizmaları oluşturmayı planlamakta mıdır?